

היתה זאת, בעקפינו אך בשפה ברורה, הכרה בגבולות המדינה — וממילא גם הכרה במדינה עצמה. "זהו צעד גדול קדימה" העיר בירמקום נציג ערבי מופתע. אחרון הנואמים היה דובר השלישי מישראל — ד"ר אמיל תומא מחיפה, איש רפ"ח, בעלה של אשה יהודיה, היסטוריון ועיתונאי. אף שכמה מניסוחיו הרק"חיסטיים לא היו נעימים לאזן ישראלית (החוגים השליטים בישראל...) מילא תפקיד חשוב בכנס זה. כי כערבי היה מסוגל לומר כמה דברים שהיו נשמעים אחרת מפי ישראלייהודי. תומא הסתייג בחריפות מדברי העיראקים והלובים, שיבח את "הנימה הריאליסטית שניכרה בנאומו החברים הערביים האחרים, וגם בנאומו של נציג אש"ף ששמענו זה עתה". הוא תבע מאיש אש"ף להבדיל בבירור בין מדיניות ממשלת ישראל לבין שאיפות העם הישראלי: "בישראל, כמו בכל מדינה אחרת, יכולה דעת הקהל להשתנות". הוא קבע כי הדרישה להקמת מדינה פלסטינית צריכה להיות קשורה בהכרח בזכותה של ישראל לקיום ולביטחון, כמדינה עצמאית וריבונית.

טלפונים מקולקלים

א חרו ויכוח דו־לאומי זה, היה המשך הוויכוח האיטלקי מעין סיום שקט. המנהיג הסוציאליסטי המכובד ביותר הודה באירוניה לנציגי דוב ועיראק: "טוב שמענו נאומים אלה, כי הם הזכירו לנו עד כמה התי קדמו שאר הארצות הערביות מאז השמיעו דברים מסוג זה...". המנהיג הנוצרי-הדמוקרטי פאסקאליס הציע לישראל לראות את עצמה כחלק מן המרחב המזרח-התיכון, ולא כאי של אירופה התעשייתית והמפותחת. ואילו פאייסה הקומוניסטי, בתומרו הרגיל שלו, הישווה את המיספרים של החלטות האו"ם למיספרי טלפון של רשת-טלפונים מקולקלת, שאף אחד מהם אינו פועל. בלט בנימתו המתונה והשקולה הנציג היוגוסלבי, איש מיפלגת-השילטון, לשעבר דיפלומט בכיר באו"ם, שהקפיד לשמור על איזון בין ישראל והעולם הערבי. גם הנציג הסובייטי, בלאיף, אדם המדבר ערבית-מצרית מצויינת אחרי שחי שנים רבות על גדות הנילוס, בלט בגימה מתונה, בהדגישו את זכותה של ישראל להתקיים, ואת הצורך להבטיח קיום זה בערובות בינלאומיות.

אין ספק כי ההשפעה הסובייטית היא בעת גורם ממתן ומייצב בעולם הערבי. בלאיף לא חלם בוודאי כי היום יתייחס בדיבריישבה למנהיג הסיני, צ'ו אן-לאי. הנואם היה אותה דמות אנדתית, ג'ורג'ו לה־פירה, הכימט-עניויר הקאתולי, מי שהיה ראש עיריית פרינצה ויוזם ועידות-פרינצה למען השלום הישראלי-ערבי לפני 17 שנה. הוא ציטט את המנהיג הסיני: "ההיסטוריה זורמת בדרכים עקלקלות, אך יש לה יעד. אין היא זורמת אל החושך, כי אם אל האור!"

בינתים התנהל מאחורי הקלעים משאומתן על נוסח ההחלטה. הוסכם מראש שתהיה זאת החלטה מטעם היוזמים האיטלקיים בלבד, כדי ששום מישלחת זרה לא תיאלץ לחתום עליה. כך נמצע מראש ויכוח ארוך ועקר. אולם האיטלקים נוצצו, כמובן, עם המישלחות הזרות, כדי להשיג את הסכמתן האילמת. מבחינה זו מהווה ההחלטה קונסנזוס כללי, וביכולת זה קונסנזוס ישראלי-ערבי. ההחלטה קראה, "הפדר כולל שיכיר בזכות לקיום ולביטחון מוכי טח בערובות בינלאומיות לכל העמים והמדינות כמיוזרה התיכון, וביכולת זה ישראל והעם הפלסטיני".

הציון המיוחד של ישראל הוכנס לנוסח על פי דרישת המישלחת הישראלית. ההחלטה דיברה על נסיגת ישראל מהשטחים שנכבשו במלחמת 1967, מימוש הזכויות הלאומיות של הפלסטינים, והכרה באש"ף כפרס למיפלגה הנוצרית-דמוקרטית דוברת גם על "פיתרון לבעיית ירושלים, שיקח בחשבון את הסיבות ההיסטוריות, המעניקות לעיר זו אופי אוניברסלי". לסעיף זה ביקש נציג אש"ף להוסיף, "דהיית כל העובדות שנוצרו בעיר". אולם נציג אש"ף לא התנגד לאיזכור שז ישראל וביטחונה. בסך הכל, לא התחוללה ברומא מהפכה. שום דבר מרקיע-שחקים לא אירע. אולם היה זה צעד נוסף — קטן אך משמעותי — בדרך דרושית ישראלית-פלסטינית, וממילא בדרך השלום.

ההישגים החיוביים כללו בין השאר: הפועת מישלחת גדולה של אש"ף לכנס שנועד רישמת לפעול למען השגת השלום במיזרח התיכון, בידיעה שבכנס שתתחף מישלחת ישראלית. עצם שייכותן בחדר שד מישלחת ישראלית ומישלחת אש"ף במשך ימיו הכנס, תוך הקשבה איש לדברי רעהו; והימצאותן ביחד באותו בית-מדרש, אכילתן ביחד באותו הריאוקל. הסכמת המישלחת הפלסטינית להחלטה שהזכירה בפירוש את זכותה של ישראל לקיום ולביטחון, עם הענקת אותה זכות לפלסטינים. בידודן הבולט של המישלחות מלוב ומעיראק, שהטיפו נגד הסדר-שלום. כפי שנמסר בשיחות פרטיות, התנגדו אנשי אש"ף בתהיעצות פנימית של המישלחות הערביות, לעמדה הקיצונית של שתי מדינות אלה. נאומה של המישלחת הפלסטינית, על אף חלקו הראשון הפולמוסי, הסתיים במסקנות מתונות שעוררו תשומת-לב כללית: הבקשה לקבל הזמנה לזינבה, ואיזכור גבולות ישראל משנת 1967.

בשביל הישראלים, היה לכינוס ערך נוסף, שאינו כלול במיסמכים רישמיים. כל כינוס כזה משמש מקום-התוודעת לחבורה בינלאומית של מומחים לענייני המרחב, שהם עתירי מידע על המתרחש בתוך-תוככי הארצות השונות. במשך 48 שעות של חילופי-דברים בלתי-פוסקים, לומד אדם על המתרחש במרחב, על הזרמים התת-קרקעיים ועל ההתפתחויות הסמויות, יותר מאשר בחמש שנים של לימוד אוניברסיטאי או קריאת אלף מאמרים בעיתונות העולמית (שלא לדבר על הישראלית). היה זה סמינר אינטנסיבי, מזווה בחילופי השקפות שאין זו תחליף. בשביל משתתפי הכנס, היה זה כימעט הלא לחזור ארצה, לראות את עיתוני ישראל, ולקרוז את הדיווחים האינסופיים על סיכויי הסדרה-ביניים הקטן בסניג. בהשוואה לסיכויי השלום הכולל, שהצטיירו כצורה כה ברורה כי כנס רומא, על פמך הערכות מוסמכות שד הכוחות והמגמות — נראה העיסוק בכמה קיזומטרים בסיני כימעט כמישחקינדרים הסריה-שיבתי.

רומא יוק

א היה זה פלא שכלייהתיקשורת הישראליים, העוקבים אחרי כל רחשוש במטוסו של הנרי קיטינגר, ואחרי כל הודעה היסטורית מפי משה קול ואליעזר רימלט, התעלמו כימעט כליל מכנס רומא. הטלוויזיה התעלמה ממנו, אף שקיבלה דיווח הוגן. הארץ הקדיש לו חמש שורות, ללא כותרת. מעריב פירסם תחילה ידיעה בלתי-נכונה, ולאחר-מכן סירס את דיווח הכתבת שלו ברומא, שנכחה בכנס במשך כל היומיים. דבר זורוסלם פוטט התעלמו מן הכנס בלחוטית, למרות שסוכנות עתים העבירה דיווח קצר לכל העיתונים. רק שידורי ישראל וידיעות אחרונות דיווחו עליו בהניגות. קשה לתאר תופעה אופיינית יותר למצבה הרוחני של ישראל ביולי 1975 — מצב של הינתקות גוברת מן העולם, ועיסוק כימעט חזוני בעניינים של מהיבכך — כאשר, לדבריו של דיפלומט בכיר ברומא: "מעולם לא היו סיכויי השלום במרחב נוחים כמו עכשיו — ואורי דעולם לא יהיו כך טוב!"

במדינה

העם

בין פרס לפרץ -

מי יעמוד בפרץ?

אם אין החוק חז על הכז — אין הוא חז על איש!

חוסר-האחריות של משה דיין כבר גרם להרוגים רבים. השבוע הוא הרג כימעט את יידודיריבו, שימעון פרס. "המיסמך האבוד" (ראה עמודים 24-45) הוכיח לעיני כל, במה שחשדו רבים: שראשי המדינה מפירים בלא בושה את החוק ואת כלליה-ביטחון היסודיים.

כאשר נודע כי חבריה-הכנסת משחררים את עצמם מן הרפורמה, שהם מטילים על כל זולתם — נראה הדבר כמובן מאליו. מאז ומעולם מתחמקים ראשי המדינה מן החובות הבלתי-נעימות המוטלות על כל האזרחים, בשם הביטחון וטובת המדינה. באווירה זו, שהיא גלוייה לעיני כל, טבעי הוא שכל ציבור וכל איש ישאפו גם הם להגיע אל עמדה של כוח שתאפשר להם להשתחרר מעול החוקים. אחד האני שים האלה הוא יהושע פרץ.

הזעם שנושף השבוע על מנהיג פועלי הנמל (ראה עמודים 32-33) מצד ראשי השילטון וכתבליבו היה על כן מובן. שום חבר של מעמד מיוחס אינו רואה בעין טובה את חוצפתם של בני השכבות הנחור תות, המטפסים למעלה, המנסים לטפס ל- מעלה ולהפקיע לעצמם את אותן הזכויות שיש להם.

אם מותר לפרץ להתנהג כמו פרס — מה יהיה הסוף?

מדיניות

מאקיאולי בליה

צבר הגון מזוהר את יריבו מראש

כל צופי הטלוויזיה ראו זאת: יצחק רבין היה עייף עד מוות. בשובו בליה מסירו בגרמניה ומשיחתו עם הנרי קי סינגר, היה רדום ממש. עיניו היו קפור

רבין בשוכו? לא ניקולו

אות, ופניו חסרי-הבעה יותר מהרגיל. אך גם עייפות גופנית מובנת זו לא הצדיקה את הדבר שאמר: כי המשא- והמתן על הסדרה-ביניים יכול להימשך חצי שנה.

לא דיפלומט. אם נכונה האימרה כי "דיפלומט הוא אדם הגון, המשקר למען ארצו" הרי יצחק רבין אינו דיפלומט. הוא מצטיין בכנות צברית, הגורמת לכך שהוא מגלה את מויתויות הכמוסות ביותר מראש לקורבנותיו המיועדים. בשנה שעברה הכריז רבין כי מטרת מדיניותו היא להפריד בין מצריים וסור (המשך בעמוד 28)

עם ברילב זורס.

כדי להגן על

עצמו הפיץ

שמעון פרס

גירסה שיקרית

שהטילה את

האשמה על

הגורילות

שימעון פרס

כלל לא היה

נוכח כאשר

השאר דיין

את המיסמך

על ריצפת

חדר האוכל

שתי הצעירות

התנפלו על

המלצר הנדהם

"מה הם מקשקים בראש? איש-ביטחון לא איבד מיסמך, כיוון שהמיסמך הזה לא היה בידי שום איש- ביטחון!" איש-הביטחון, אחד האחראים על חוליית אנשי-הביטחון שומריה-אישים, רחח מכעס כאשר שמע את האשמותיו של שרי-הביטחון, שמעון פרס, כאילו הוא זה שאיבד את הטלסס הסודי שהיה בידי פרס ושרי-הביטחון לשעבר, וח"כ בהווה משה דיין.

אני לא יודע בשביל מה שרי-הביטחון היה צריך להפיץ את האשמה הזו עלינו. טען אותה גורילה, לאחר ששמע כי משרד הביטחון מאשים את אחד מחבריו בכך שאיבד את המיסמך. פרס בכלל לא היה במלון כאשר המיסמך אבד. היה שם רק משה דיין, כך שהאשמה לא היתה יכולה ליפול כלל על פרס."

ואומנם, פרשת הטלסס הסודי שאותו